

Фінансова автономія

Автономія вищого навчального закладу передбачає самостійність і незалежність, а також відповідальність вищого навчального закладу в прийнятті рішень щодо фінансово-економічної діяльності у межах, встановлених Законом України “Про вищу освіту”.

Основні положення щодо здійснення вищими навчальними закладами фінансово-економічної діяльності викладені в *Розділі XII «Фінансово-економічні відносини у сфері вищої освіти» (ст. 70-73)*, але не вичерпуються ним.

Фінансова автономія

Статут вищого навчального закладу визначає основу фінансово-економічної діяльності та повинен містити положення щодо **обсягу основних засобів (розмір статутного капіталу)**, наданих засновником (засновниками); **джерела надходження і порядок використання коштів та майна** вищого навчального закладу; **порядок звітності та контролю** за провадженням фінансово-господарської діяльності, а також інші положення, що стосуються особливостей діяльності вищого навчального закладу (*ст. 27*).

Вищий навчальний заклад має право здійснювати фінансово-економічну діяльність (*ст. 32*) відповідно до **ухваленого Вченою радою фінансового плану** (*ст. 36*)

Фінансова автономія

ВНЗ має право розпоряджатися власними надходженнями (для вищих навчальних закладів державної і комунальної форми власності), зокрема від надання платних послуг, на підставі ухваленого **Вченою радою** рішення (ст. 36) **розміщувати власні надходження або у територіальних органах центрального органу виконавчої влади у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, або в банківських установах**, відкриваючи поточні та депозитні рахунки (ст. 70)

ВНЗ має право *відкривати поточні та депозитні рахунки* у національній та іноземній валютах відповідно до **законодавства**, користуватися банківськими кредитами без урахування обмежень на право здійснення запозичень, установлених **статтею 16 та пунктом 27 частини першої статті 116** Бюджетного кодексу України; **(потребує внесення змін до Бюджетного кодексу)**

Фінансова автономія

Необхідно уточнити, що *не всі власні надходження* державних і комунальних вищих навчальних закладів можуть бути розміщені на поточних та/або вкладних (депозитних) рахунках в банківських установах, а тільки в установах *державних* банків, і *тільки* власні надходження, отримані *від плати за послуги, що надаються згідно з освітньою, науковою та навчально-виробничою діяльністю*, а також *благодійні внески та гранти (ст. 70)*

Фінансова автономія

Доходи, а також відсотки, отримані від розміщення коштів вищого навчального закладу, наукової установи на вкладних (депозитних) рахунках в установах державних банків, включаються до фінансового плану (кошторису) вищого навчального закладу і можуть використовуватися на придбання майна і його використання, капітальне будівництво та ремонт приміщень, поліпшення матеріально-технічного, навчально-лабораторного, навчально-методичного забезпечення освітнього процесу тощо в межах статутної діяльності вищого навчального закладу

Фінансова автономія

Вищий навчальний заклад має право **здійснювати перекази в іноземній валюті внесків** за колективне членство у міжнародних освітніх і наукових асоціаціях, а також за **передплату** на іноземні наукові видання та доступ до світових інформаційних мереж та баз даних (*ст. 70*)

Фінансова автономія

Вищий навчальний заклад має право засновувати **сталий фонд** ВНЗ (**ендавмент**) (ст. 70) та розпоряджатися доходами від його використання відповідно до умов функціонування сталого фонду, а також отримувати майно, кошти і матеріальні цінності, зокрема будинки, споруди, обладнання, транспортні засоби, від державних органів, органів місцевого самоврядування, юридичних і фізичних осіб, у тому числі як благодійну допомогу.

- **Сталий фонд (ендавмент)** вищого навчального закладу - сума коштів або вартість іншого майна, призначена для інвестування або капіталізації на строк не менше 36 місяців, *пасивні доходи* від якої використовуються вищим навчальним закладом з метою здійснення його *статутної діяльності* у порядку, визначеному благодійником або уповноваженою ним особою (ст. 1)

Проект Закону про внесення змін до Бюджетного кодексу України (у зв'язку із прийняттям Закону України "Про вищу освіту")

http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=52030

Номер, дата реєстрації: 4542а від 26.08.2014

Сесія реєстрації: 4 сесія VII скликання

Ініціатор(и) законопроекту: · Гриневич Л.М.

Головний комітет: · Комітет з питань бюджету

Інші комітети:

- Комітет з питань науки і освіти
- Комітет з питань фінансів і банківської діяльності
- Комітет з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією
- Комітет з питань європейської інтеграції

Стаття 13. Складові частини бюджету

Відкриття позабюджетних рахунків для розміщення бюджетних коштів (включаючи власні надходження бюджетних установ) ... бюджетними установами забороняється, крім ...

- ... **розміщення на поточних рахунках державних банків власних надходжень вищих навчальних закладів, наукових установ, отриманих від плати за послуги, що надаються ними згідно з їх основною та додатковою (господарською) діяльністю, благодійних внесків, та грантів, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, та розміщення вищими і професійно-технічними навчальними закладами на депозитах тимчасово вільних бюджетних коштів, отриманих за надання платних послуг, якщо таким закладам законом надано відповідне право**

Стаття 43. Казначейське обслуговування бюджетних коштів

- 2. Обслуговування центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, установ України, які функціонують за кордоном, **а також, вищих навчальних закладів, наукових установ у частині власних надходжень, отриманих від плати за послуги, що надаються ними згідно з їх основною та додатковою (господарською) діяльністю, благодійних внесків, та грантів**, здійснюється у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України.

Стаття 43. Казначейське обслуговування бюджетних коштів

- 7. Власні надходження державних і комунальних вищих навчальних закладів, наукових установ, отримані від плати за послуги, що надаються ними згідно з їх основною та додатковою (господарською) діяльністю, благодійних внесків, та грантів, зараховуються на спеціальні реєстраційні рахунки, відкриті в територіальному органі центрального органу виконавчої влади у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, або на поточні рахунки установ державних банків.

Стаття 51. Особливості здійснення окремих видатків бюджету

- 7-1. Видатки спеціального фонду вищих навчальних закладів, наукових установ, що проводяться за рахунок власних надходжень вищих навчальних закладів, наукових установ, отриманих від плати за послуги, що надаються ними згідно з їх основною та додатковою (господарською) діяльністю, благодійних внесків, та грантів, здійснюються у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України.

Фінансова автономія

Фінансово-економічна автономія ВНЗ в частині надання платних послуг обмежена низкою положень Закону, зокрема (ст.73).

- *Перелік платних освітніх та інших послуг, що можуть надаватися державними і комунальними ВНЗ, затверджується Кабінетом Міністрів України.*
- *Платні освітні та інші послуги надаються ВНЗ за умови відповідності матеріально-технічної бази вимогам законодавства, а у разі встановлення законодавством вимог щодо необхідності ліцензування або отримання дозволів для надання платної послуги – після отримання таких дозвільних документів.*

Фінансова автономія

- *Порядок надання платних освітніх та інших послуг, включаючи порядок визначення їх вартості для здобувачів вищої освіти, встановлюється центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки, центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері економічного розвитку і торгівлі, та центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної фінансової, бюджетної, податкової політики.*

Фінансова автономія

- *Розмір плати за весь строк навчання, а також порядок оплати освітньої послуги встановлюються у договорі (контракті), що укладається між ВНЗ та фізичною (юридичною) особою, та який має відповідати затвердженому Кабінетом Міністрів України типовому договору.* ВНЗ має право змінювати плату за навчання у порядку, передбаченому договором, не частіше одного разу на рік і не більш як на офіційно визначений рівень інфляції за попередній календарний рік
- **Розмір плати за весь строк навчання або за надання додаткових освітніх послуг підлягає оприлюдненню у засобах масової інформації, на офіційних веб-сайтах, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб (Ст. 73)**